

Alle bedrijven die al grondgebonden zijn qua fosfaatgebruik, ontvangen 5000 euro/bedrijf jaarlijks tot 2030. Melkveebedrijven met koeien jaarrond op stal die overstappen op weidegang (certificaat criteria stichting Weidegang 720 uur per jaar) ontvangen maximaal eenmalig 50.000 euro per jaar als compensatie voor investeringen. Het aantoonbaar en voldoende verhogen of op hoog peil houden van de organisch stofvoorraad in de bodem kan 300 euro/ha opleveren, ofwel max. 18.000 euro per jaar. Voor het telen van graan is ook een vergoeding beschikbaar (bijv. voor eigen teelt van veevoer). Voor maatregelen die bijdragen aan de reductie van broeikasgassen, conform het Klimaatakkoord voor de landbouw, is maximaal per bedrijf 50.000 euro beschikbaar. Daarnaast zijn nog tal van andere subsidies beschikbaar voor o.a. kruidenrijk grasland, landschapselementen en scheiding van dikke en dunne mest.

Overige uitwerkingen van punt 1 uit het GroenBoerenPlan

Er is een mix van heffingen op ongewenste externe effecten en differentiatie met BTW wenselijk, waardoor consumenten graag voor duurzame en biologische producten kiezen omdat die dan relatief goedkoper worden. Denk aan heffingen op bestrijdingsmiddelen en kunstmest zoals enkele EU landen die al hebben. De EU Green Deal voor voedsel, de Farm to Fork Strategy noemde een 0% btw tarief voor biologische groenten en fruit, wat ook een goede zaak zou zijn. Fiscale regelingen MIA, VAMIL en EIA stimuleren vooral schaalvergroting en productieverhoging, maar zouden juist andere investeringen in duurzame/biologische landbouw en omschakeling moeten bevorderen en investeringen in biodiversiteit en extensivering.

Eerlijke prijzen in supermarkt en horeca

Niet alleen de overheid heeft een rol als het gaat om eerlijke prijzen en fiscale aanpassingen, ook de marktpartijen zoals supermarkten en horeca. Ook van hen wordt verwacht dat zij 'true pricing' gaan toepassen en de milieukosten verwerken in de consumptieprijs. Steeds meer natuurwinkels en horeca bedrijven doen dit al bij prijzen voor o.a. groente, fruit koffie en brood. Bij de Aanzet, een bio winkel in Amsterdam leidden de true price prijsverhogingen niet tot minder klanten maar tot 5% meer omzet. Het is wenselijk dat nu ook de grote supermarkt- en horeca ketens volgen. Zij kunnen prijzen enerzijds verhogen voor voedselproducten met een negatieve impact op milieu of gezondheid en prijzen verlagen van voedselproducten met een positieve impact op milieu of gezondheid; netto blijft het boodschappenmandje even duur.

Albert Heijn heeft de prijs van haar eigen merk vleesvervangers (10 meest verkochte producten) gelijkgetrokken of lager gemaakt per 100 gram, dan de meest vergelijkbare vleesproducten. Ook IKEA heeft iets vergelijkbaars gedaan met (vega) gehaktballetjes en (vega) hotdogs. Sommige supermarkten verkopen biologische huismerk producten voor een zelfde of lagere prijs als gangbare producten. Biologische huismerkproducten zijn vaak goedkoper dan reguliere A-merkproducten, ontdekte de Consumentenbond in 2019. Supermarkten zouden vaker moeten kiezen om per 2024 alleen nog de meeste duurzame of biologische variant aan te bieden met een bijbehorende eerlijke prijs. Als supermarkten afspreken om in 2024 alleen nog biologische kaas te verkopen uit Nederland, kunnen er honderden extra melkveehouders omschakelen naar biologische melkveehouderij, waardoor zij perspectief krijgen om met minder koeien meer te verdienen, ook als zij gedwongen worden door het stikstofbeleid om 30% of 50% minder koeien te houden. Hetzelfde geldt voor eieren en vlees.

Grondgebondenheid stimuleren

Een meer extensieve vorm van melkveehouderij biedt tal van voordelen voor natuur en milieu en kringlooflandbouw en dient daarom bevordert te worden via het beleid, met voordelen ten opzichte van megabedrijven of intensieve melkveebedrijven met veel koeien per hectare. Zeker omdat grond in Nederland juist duur is en er extra grond nodig is voor extensivering. De term 'grondgebonden melkveehouderij' dient niet opgerekt te worden (zoals de LNV minister en LTO Nederland willen). Hierdoor zouden ook intensieve melkveehouders er via mestcontracten met andere boeren ver weg ook 'grondgebonden' kunnen worden. Wij verwijzen naar de smallere definitie van grondgebondenheid van melkveeouders netwerk GRONDig (opgesteld door Comite Gras). Een van de manieren hoe het Rijk grondgebonden melkveeouders wilde belonen is via de Fosfaatbank, zoals in 2018 beloofd. Hiermee kunnen grondgebonden melkveeouders met latente mestplaatsingsruimte worden beloond door een gedeelte van de rechten van de bank open te stellen voor specifiek grondgebonden melkveebedrijven.

Manifest Eerlijke Vleesprijs

600 miljoen euro per jaar naar duurzame landbouw.
Toekomstperspectief voor agrariërs.

27 Augustus 2022

Geef onze boeren perspectief: Steun de eerlijke vleesprijs!

[EERLIJKEVLEESPRIJS.NL](https://www.eerlijkevleesprijs.nl)

Manifest, aan te bieden zaterdag 27 augustus 15.30 u bij een event
voor een Eerlijke Vleesprijs in Den Haag door landbouw organisaties.

Ondertekenaars van dit Manifest zijn:

Eerlijke prijzen voor een nieuw perspectief voor boeren

Op 6 juli 2022 is het Groenboerenplan gepresenteerd, waarbij de eerste aanbeveling direct ging over een eerlijke prijs. Het plan is ondertekend door: Biohuis, Caring Farmers, Federatie van Agroecologische Boeren (BD-Vereniging, Bio-Tuinders Vereniging, Bio-Vegan Network, CSA Network Nederland, Vereniging Toekomstboeren), Herenboeren Nederland en ondersteund door: Bionext, Land & Co, Louis Bolk Instituut, Stichting Aardpeer, Stichting BD-Grondbeheer, Stichting Demeter, Stichting Land van Ons, Stichting Lenteland, Stichting Warmonderhof, Transitiecoalitie Voedsel, Triodos Bank.

In het GroenBoerenPlan is als eerste kernpunt genoemd om tot een omslag te komen én perspectief te bieden:

1. **“Duurzaam boeren kan alleen als er een eerlijke prijs wordt betaald.** Zorg daarom voor belasting op niet duurzaam geproduceerd voedsel voor de externe kosten die het met zich meebrengen en maak daardoor duurzaam geproduceerde producten relatief goedkoper. Een mix van heffingen op ongewenste externe effecten, differentiatie met BTW en betalingen voor maatschappelijke diensten is een randvoorwaarde om te zorgen dat duurzaamheid loont. Hier draagt de gehele keten een grote verantwoordelijkheid. Als de prijzen worden gecorrigeerd naar de daadwerkelijke kosten, zal iedere consument graag voor de duurzame (biologische) producten kiezen. Ook fiscale maatregelen die nu veelal gericht zijn op investeringen in schaalvergroting en productieverhoging moeten worden omgebogen om de gecombineerde maatschappelijke opgaves te realiseren”.

In onderstaand Manifest worden enkele van de mogelijke routes voor punt 1 van het GroenBoerenPlan nader uitgewerkt, die volgens TAPP Coalitie en de overige ondertekenaars een goede uitwerking zijn van punt 1.

Landbouw- en voedselorganisaties die partner zijn van TAPP Coalitie zijn: Caring Farmers, BDVereniging, KIPSTER, Dreug, Netwerk GRONDig, EOSTA, Hutten, Transitie Coalitie Voedsel, GreenDish, Dutch Cuisine, Voedsel Anders en Voedsel Bosbouw.

Invoering van het Eerlijke Vleesprijs voorstel van TAPP Coalitie biedt perspectief!

Minister Staghouwer van Landbouw kreeg 23 juni de opdracht van een Tweede Kamer meerderheid om concretere plannen te maken voor de toekomst van de boerensector, met bijbehorend financieel perspectief (hoe verdient je een inkomen met fors minder dieren?). De Minister had samen met het stikstofreductieplan van Christianne van der Wal een plan gemaakt over toekomstperspectief voor de boeren, maar dit plan van 10 juni kreeg kritiek dat het alleen bestaande subsidieregelingen beschreef. De Tweede Kamer vroeg om voor 20 september alsnog een beter plan met toekomstperspectief voor boeren te maken. Het Eerlijke vleesprijs voorstel van TAPP Coalitie biedt dit toekomstperspectief! Dit plan is een belasting op niet duurzaam geproduceerd voedsel in de vorm van een belasting op vlees. Van alle voedselproducten heeft vlees de grootste negatieve milieue impact per kilo product. Als externe milieukosten een prijs krijgen zoals voor broeikasgassen, stikstof, fijn stof en biodiversiteitsverlies, zou rundvlees 57 eurocent per 100 gram duurder moeten worden, varkensvlees 45 eurocent en kip 20 eurocent (CE Delft, 2019). Duurzamer geproduceerde plantaardige eiwitten (groente, fruit) worden dan relatief goedkoper en via een 0% btw tarief wordt dat nog versterkt. Ook duurzaam geproduceerd vlees zoals biologisch vlees, wordt t.o.v. kiloknaller vlees relatief goedkoper als op beide soorten vlees een meerprijs per 100 gram komt (het prijsgat tussen beide soorten vlees wordt dan relatief kleiner). Bovendien, als de heffing op vlees gebruikt wordt om de heffingsinkomsten door te sluizen naar duurzame en biologische veehouders, ontvangen zij extra subsidie, waardoor hun producten in principe ook goedkoper op de markt gezet kunnen worden. Tenslotte stellen wij voor de eerste 5 jaar een milieuheffing op vlees niet in te voeren voor vlees met 3 sterren Beter Leven (biologisch), of het tarief te halveren.

Met 600 miljoen euro per jaar aan extra betalingen aan boeren voor ‘groene diensten’ kunnen de EU landbouw subsidies aan boeren van ruim 700 miljoen euro per jaar bijna verdubbeld worden. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld ook veehouders die extensiveren en (fors) minder dieren gaan houden, een ruim voldoende inkomen blijven houden, als er jaarlijkse premies komen voor het verlagen van het aantal dieren en het verhogen van de ruimte per dier in een stal (en per hectare weiland). Deze 600 miljoen euro kan uitgekeerd worden door het Rijk, omdat eenzelfde bedrag ook opgehaald wordt via de belasting: een meerprijs op vlees die door consumenten betaald wordt in de supermarkt of bij de horeca. Het voorstel is goed doorgerekend op positieve effecten voor milieu en gezondheid door PBL en is opgenomen als ‘reële prijs op vlees’ in de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen, een regeringbrief aan de Tweede Kamer van 20 april 2020. Vanaf 2023 worden de EU landbouw subsidies in Nederland iets afgebouwd, maar ze worden wel iets ‘groener’. Alleen zijn de bedragen voor deze groene ‘eco-regelingen’ nog erg mager met 100-200 euro per hectare. Dat is nog geen nieuw verdienmodel voor boeren. Integendeel, als je als veehouder echt milieu-, natuur-, dier- of klimaatvriendelijk wilt produceren, ga je er in bijna alle gevallen flink in inkomen op achteruit, omdat subsidies onvoldoende zijn en de (super)markt ook onvoldoende betaalt voor deze ‘groene diensten’ en extra inspanning voor milieu of dierenwelzijn. Daarom heeft TAPP Coalitie in 2019 samen met aangesloten landbouw-, milieu- en dierenwelzijns organisaties en met hulp van Centrum voor Landbouw en Milieu een plan geschreven voor 600 miljoen euro per jaar extra voor duurzame landbouw, in totaal bijna 30 nieuwe regelingen. Het gaat om 322 miljoen euro voor rundveehouders, ruim 100 miljoen euro voor varkenshouders, 100 miljoen euro voor akkerbouwers en 74 miljoen euro per jaar voor akkerbouwers (zie tabel 4). Van de 600 miljoen euro gaat de helft naar milieu en klimaat doelen, ruim 200 miljoen euro (34%) naar dierenwelzijn en 92 miljoen euro naar natuur (15%), zie tabel. Omgerekend per gemiddeld veehouderij bedrijf gaat het om 19.000 tot 72.000 euro per jaar per bedrijf, zie tabel 5.

Thema	Subsidie	%
Dierenwelzijn	201,5	34
Milieu kklimaat	306,6	51
Natuur	92	15
Totaal	600	100
	mlj euro	

Tabel 4: Toewijzing vergoeding geleverde maatschappelijke diensten (klimaat, milieu, dierenwelzijn en natuur)	Sektor	Subsidie in mlij euro per jaar	%
	Varkenshouderij	103	17
	Pluimveehouderij	74	12
	Melkveehouderij	322	54
	Akkerbouw overig	101	17
	Totaal	600	100

Tabel 5: Gemiddelde vergoeding per landbouwbedrijf	Type bedrijf	Aantal	Vergoeding per bedrijf per jaar gemiddeld in euro/jaar	Vergoeding per bedrijf exclusief opkoopregeling
	Varkensbedrijven	3.500	29.428	23.714
	Pluimveebedrijven	1.030	71.844	51.912
	Melkveebedrijven	17.000	18.894	10.206
	Akkerbouwbedrijven	10.884	7.285	7.285

Zie details in het rapport ‘Samen op weg naar eerlijke beprizing’, 2019.

Uiteraard kunnen bovenstaande voorstellen aangepast en geactualiseerd worden. Sommige subsidie regelingen zijn inmiddels al aangekondigd die in 2019 nog niet bekend waren. Daardoor blijft er geld over voor financiële ondersteuning van andere zaken. Denk bijvoorbeeld aan bodemherstel voor akkerbouwers of ondersteuning voor de productie van ‘ander vlees’: van hanen, uitgelegde legkippen, uitgemolken melkkoeien en melkcalveren.

Voorbeeld case 1 verdienmodel biologisch melkveebedrijf 30 hectare

* 1000 euro subsidie per jaar bij deelname aan biologisch certificaat SKAL	1.000 euro
* 100 euro/hectare onderhoudssubsidie omgeschakelde biologische melkveehouders	3.000 euro
* verhogen (of op peil houden hoog) organisch stofgehalte bodem: max 300 euro/ha	9.000 euro
* 5000 euro voor elk grondgebonden melkveebedrijf	5.000 euro

Subsidies waar mogelijk gebruik van gemaakt kan worden

* eiwitrijk veevoer zelf telen: 100-200 euro per ha (stel: 5 hectare; 150 euro/ha)	750 euro
* 300 euro per hectare voor kruidenrijk grasland (stel; 20 hectare)	6.000 euro
* 2000 euro per ha voor bloemrijke akkerranden (stel 0,5 ha)	1.000 euro
* voedsel bos (stel: 0,5 ha)	5.000 euro

Totaal nieuw verdienmodel per jaar extra inkomsten

30.750 euro

Voor maatregelen die bijdragen aan de reductie van broeikasgassen, conform het Klimaatakkoord voor de landbouw, is maximaal per bedrijf 50.000 euro beschikbaar. Daarnaast zijn nog tal van andere subsidies beschikbaar voor o.a. landschapselementen en scheiding van dikke en dunne mest en extra weidegang voor koeien (zie ook case 2 hieronder).

Voorbeeld case 2 verdienmodel gangbaar melkveebedrijf 60 hectare

Een gemiddelde melkveehouder met 100 melkkoeien en 60 hectare; deze wil 10 koeien wegdoen en krijgt hiervoor uit het stikstoffonds 215 euro/fosfaatrecht x ca. 40 fosfaatrechten per gemiddeld producerende melkkoel = 86.000 euro eenmalig. De melkveehouder ontvangt een extra beloning voor weidegang van koeien waarbij koeien vaker weidegang krijgen dan het minimum van 6 uur x 120 dagen per jaar. Als meer dan 1200 uur weidegang per jaar wordt gegeven is er 2500 euro per bedrijf beschikbaar en als meer dan 1500 uur weidegang per jaar wordt gegeven is 5000 euro per bedrijf beschikbaar (per jaar). Als de melkveehouder overschakelt op biologische veehouderij, ontvangt hij 3 jaar lang een premie van 500 euro/ha, plus 1000 euro per jaar duurzame certificaatkosten bijdrage. Als hij daarna biologisch blijft produceren, ontvangt hij een blijvende subsidie van 100 euro/ha per jaar dus 6.000 euro. Als een melkveehouder overschakelt naar Beter Leven Zuivel 2 sterren, ontvangt hij/zij 2 eurocent per liter melk.